

Basın Açıklaması

Yapay Zekâ Çağında “Reşit Müftü” Projesi Dizayn Etmek, Batı ve Onun Ajan Yöneticilerinin Ölçülerine Göre Bir Fıkıh Üretmek Demektir

İslam ümmetinin siyasetten fikre her düzeyde çöküş yaşadığı şu günlerde, dinine kurulan tuzakların birbirini kovaladığı bu hengâmede, yönetimler ve onların resmi din kurumları, ‘çağdaşlık’ cilasıyla sundukları din tahrifatına cazip bir kılıf uydurmak için teknoloji yüklü parlak sloganlarla süslü toplantılar tertip ediyorlar. Mısır Fetva Evi’nin, es Sisi rejiminin himayesinde düzenlediği ‘Yapay Zekâ Çağında Reşit Müftü Üretimi’ adlı şaşaalı toplantısı bu duruma verilebilecek ibretlik misallerden biridir.

Konferansın başlığı ilk bakışta, ‘Reşit Müftü’ ile derin dinî bilgiye, takvaya ve naslara bağlılığa sahip bir alimin kastedildiği, yapay zekanın ise sadece bu alime yardımcı bir teknoloji olduğu izlenimini uyandırabilir. Ancak aslında buradaki “Reşit” kelimesi, hükümdara körü körüne itaat eden, onun gündemine göre hareket eden, Batı’daki efendilerinin çıkarlarına uygun şekilde fetvalar veren kişi anlamına gelmektedir.

Metinde geçen ‘yapay zekâ çağı’ ifadesinin amacı ise teknolojiyi İslam’a hizmet için kullanmak değil, tam aksine fetva mekanizmasını önceden belirlenmiş bir çerçeveye hapsetmek için teknolojiden yararlanmaktır. Böylelikle hem fetva mekanizması kontrol altına alınmış olacak hem de iktidarın iradesine aykırı veya ihanetini ifşa eden her şeri görüş susturulmuş olacaktır.

Bu konferans, Müslüman ülkelerdeki rejimlerin politikalarına karşı halkın öfkesinin kabardığı ve ümmetin, yöneticilerin Filistin davası başta olmak üzere İslam düşmanlarıyla ittifak kurma ve İslami olmayan sistemleri uygulama gibi temel ilkelere ihanet ettiğinin giderek daha fazla farkına vardığı bir dönemde düzenlenmektedir.

Bu rejimler, hakkı söyleyen samimi şeri fetvaların, kendi varlıkları için bir tehlike oluşturduğunun farkındadır. Çünkü bu fetvalar, onların yönetimlerinin gayrimeşruluğunu gözler önüne sermekte ve onları Batı’nın kâfirane demokratik sistemleriyle aynı kefeye koymaktadır. İşte bu nedenle, müftünün görev tanımını yeniden tanımlama çabasındadırlar. Müftüyü, kaynağı vahiy olan delillere dayanarak Allah’ın hükmünü bildiren bir kişi olmaktan çıkarıp; devletin kararlarını aklayan ve dinî metinleri devlet politikalarına uyacak şekilde yontan bir devlet memuruna dönüştürme gayretindedirler.

Bu konferansın ele aldığı şekliyle yapay zekâ, fetva verme yetkisini tek bir merkezde toplamak ve tam kontrol altına almak için kullanılan bir araçtan ibarettir. Böylelikle Müslüman, eskiden olduğu gibi evindeki ya da camisindeki samimi âlime danışmak yerine, devlet gözetimindeki bir “dijital platform”a yönlendirilecektir. Bu platformlarda ise algoritmalar, siyasi ve güvenlik kaygılarıyla programlandığı için kullanıcılara sadece önceden onaylanmış, filtrelenmiş cevaplar sunacaktır.

Yani fetva iki katmanlı bir denetime tabi tutulacaktır: Önce, yönetime bağlı resmi kurumların yaptığı insan kontrolüne; ardından da, siyasi çizgiye ters düşen, zulmü eleştiren, işgale karşı cihada çağıran veya halkın hayatında şeriatın uygulanmasını isteyen her içeriği eleyen teknik bir filtrelemeye.

Onların anlayışına göre “Reşit Müftü”, fetvayı insan yapımı kanunlara dayandıran, uygulamada bu kanunları Allah’ın hükmünden daha üstün bir referans noktası olarak gören kişi demektir. Aynı zamanda o, apaçık bir dinî hüküm dahi olsa, yöneticinin keyfini kaçırarak veya çıkarlarını zedeleyecek her türlü konudan özenle uzak duran kişi demektir. O, ulusal çıkarlar ve dengeler gibi bahanelerle kâfirler ve işgalcilerle ilişkilerin normalleşmesine fetva veren kişi demektir. Yine o, İslam hukukuna aykırı uluslararası antlaşmaları mecburiyet veya uluslararası taahhütler diyerek meşrulaştıran kişi demektir.

Aslında bu tür konferanslar, özü itibarıyla dini tahrif etme ve sahteleştirme çabalarıdır. Çünkü asıl amaçları Allah'ın hükmünün ne olduğunu araştırmak değil, tam aksine bu dini sulandırıp ehlileştirmektir. Böylece, görünüşte şeriata uygun gibi duran ama temelinde keyfi arzulara boyun eğen ve Allah'ın yolundan sapan yeni hükümler üretmektir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurmuştur:

وَأَنْ أَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ

[Maide 49] Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hükmetmek ve fetva vermek, hevaya (arzulara) uymak ve yöneticiler ve onların efendilerini memnun etmeye çalışmak demektir ki, Allah bunu kesin olarak haram kılmıştır. Nitekim Peygamber Efendimiz *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*, dinlerini basit bir dünya menfaati karşılığında satan kötü niyetli alimlere karşı bizleri uyarmış ve şöyle buyurmuştur:

أَخَوْفُ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّي الْأَيْمَةَ الْمُضَلُّونَ **“Ümmetimin hakkında en çok korktuğum şey, dalâlete sürükleyen (yoldan çıkarıp yanlış sevk eden) liderlerdir.”**

İlkesel olarak yapay zekâ, ilgili metinleri derleyip farklı görüşleri sınıflandırarak ve araştırmacılar için bilgiye erişimi kolaylaştırarak İslam hukukuna (fıkıh) hizmet edebilecek güçlü bir araç olabilir. Ancak bu teknoloji, mevcut rejimler tarafından kendi güdümündeki kurumların kontrolüne verildiği anda, fetvaları sınırlayan ve doğru dinî görüşleri sansürleyen tehlikeli bir silaha dönüşebilir. Bu çerçevede yapay zekâ, devletin güvenlik birimlerinin bilimsel ve teknolojik bir kılıfa bürünmüş bir uzantısı haline gelebilir. Fetva soran kişi, tarafsız bir teknolojiyle konuştuğunu zannederken, aslında siyasi bir gündemle kodlanmış bir yazılıma maruz kalacaktır.

Bu konferansın asıl amacı fetva sistemini geliştirmek değildir, tam aksine:

1- Dünya Fetva Kurumları Genel Sekreterliği denen yapıyı kullanarak, dünya çapındaki fetva verme faaliyetini tek bir merkezden demir yumrukla yönetmek ve bu merkezi, tamamen sarayların çıkarlarına göre hareket eden bir dinî koordinasyon ofisine dönüştürmektir.

2- Yapay siyasi sınırları kabullenen, beşerî kanunlarla yönetilmeye rıza gösteren ve düşmanlarla normalleşmeyi benimseyen uysallaştırılmış bir İslam anlayışının propagandasını yapmaktır.

3- Fetvayı şeri siyasetin dışına itmek; onu, Filistin'in kurtuluşu, zalim rejimlerin yıkılması ve Batı emperyalizminin reddi gibi ümmetin kaderini ilgilendiren en kritik konularda sessizliğe mahkûm etmektir.

4- İşgalci bir düşmanla bile olsa her bir anlaşmayı, ittifakı veya pazarlığı meşrulaştırmak için yöneticinin aldığı her karara dini bir meşruiyet kazandırmaktır.

Bu tür konferanslar çok katmanlı bir tehlike barındırmaktadır:

Birincisi: “İlmlilik” ve “Rüş” gibi parlak sloganlar adı altında hak ile batılı birbirine karıştırarak kavram karmaşası yaratmaktır.

İkincisi: Hakkı söylemeye cesaret edemeyen, aksine asıl görevlerinin iktidarın isteklerine kılıf uydurmak olduğuna inanan yeni bir müftü nesli yetiştirmektir

Üçüncüsü: İctihat ruhunu öldürmek; çünkü dijital platform, tartışmaya kapalı tek tip bir cevap sunarak bağımsız düşünme ve araştırma sürecini ortadan kaldıracaktır.

Sonuç olarak, bu ümmetin alimlerine, öncülerine ve şuurlu gençlerine düşen tarihî sorumluluk; bu tür projeleri tüm çıplaklığıyla deşifre etmek, arkasındaki kirli oyunları ümmete anlatmak ve ayetleri eğip bükerek

dini tahrif eden saray güdümlü kurumlardan din öğrenmenin tehlikelerine karşı halkı şiddetle uyarmaktır. Ayrıca içtihat ve fetva konusu, ait olduğu asıl yerine, yani doğal konumuna döndürülmelidir: Zalim bir yöneticiye boyun eğmek değil, onun karşısında dimdik durup hakkı söylemektir. Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur:

أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةٌ حَقٌّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ **“Cihadın en üstünü zalim sultana karşı doğruyu söylemektir”** Bu ümmetin, siyasetin kuklası olmuş maaşlı memurlara veya dijital programlara değil, yalnızca Allah’a karşı sorumluluk duyan Rabbani âlimlere ihtiyacı vardır.

Bu vesileyle tüm Müslümanları, teknolojinin göz alıcı parlaklığına veya süslü kelimelere kanmamaları konusunda uyarıyoruz. Unutulmamalıdır ki, doğrunun tek ölçüsü Allah’ın Kitabı ve Rasûlü’nün Sünnetidir; rejimlerin platformlarının veya konferanslarının ortaya koyduğu ürünler değil! Şu da iyi bilinmelidir ki, yapay zekâ ne kadar gelişirse gelişsin, Allah’tan korkan iman dolu bir kalbin ve hakikati haykıran dürüst bir lisanın yerini asla tutamaz. Bir fetva, yöneticinin veya onun programlarının dayatmalarından değil de yalnızca Allah’ın şeriatının mutlak hakemliğinden yola çıkması durumunda doğru ve isabetli olabilir.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لُبِّيئْتُهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْفُمُونَهُ فَنَبَّؤُهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبَيَّسَ مَا يَشْتَرُونَ **“Allah, kendilerine kitap verilenlerden, «Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz» diyerek söz almıştı. Onlar ise bunu kulak ardı ettiler, onu az bir dünyalığa değiştiler. Yaptıkları alış-veriş ne kadar kötü!”** [Ali İmran 187]

حزب التحرير

Hizb-ut Tahrir

Mısır Vilâyeti

Medya Bürosu

Adres: 31 el-Cela Caddesi, Kahire | Tel: (+20) 22 738076- 511 985 7010 | E-Mail: hizb.ut.tahrir.eg.gmail.com

www.hizb-ut-tahrir.org | www.hizb-ut-tahrir.info | www.hizb.net | www.turkiyevilayeti.com